

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1714

Q. 4. Quid addendum sit circa illos, in quos fertur censura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42682

rato, uti habent Jura & communis cum *Deld.*
dub. 5. f. 2. n. 21.

Q. 4. Quid addendum sit circa illos, in quos fertur
censura. R. S. 1. Archi-Episcopus ferre non po-
test censuras in subditum Episcopi Suffraganei,
nisi visitet actu, vel ad ipsum devolvatur causa
per appellationem, Cap. *Venerabilibus* 7. De sent.
excomm. in 6. *Côn. Krim.* n. 1629.

30.

§. 2. Episcopi, quamvis procedant ut dele-
gati Papæ, item Nuntii Apostolici, legati à late-
re non possunt contra Religiosos exemptos ferre
censuras, nisi id in specie concessum sit illis, *Pel-*
liz. De Regul. tr. 7. c. 1. n. 52. *Krim.* n. 1681. ex
Bullis apud *Rodriq.* tom. 2. qq. Reg. q. 59. a. 5. No-
tat tamen *Pelliz.* n. 56. si censura feratur contra
personas ecclesiasticas à Jure communi per Con-
stitutionem Papæ, aut statuta Nuntiorum Apo-
stolicorum, sub nomine personæ ecclesiasticæ
comprehendi Religiosos etiam laicos & Monia-
les. Addit *Sanch.* in *conf.* l. 6. c. 9. d. 1. à nu. 28.
etiam *Covarr.* & *Henriq.* si Episcopus processerit
per censuram, etiam bonâ fide, contra exem-
ptum, id esse invalidum ipso Jure, in utroque
foro, quia hic est clausula irritans, Possent tamen
Ordinarius denunciare aliquem esse ipso Jure &
facto excommunicatum ob delictum noto-
rium, quia denunciatio nil addit, & in notoriis
non requiritur cognitio judicialis, *Pignat.* tom. 7.
conf. 10. tom. 8. *conf.* 125. De *Luca* in *miscell.*
eccl. disc. 14. Videri potest De *Luca* ibidem &
Krim. n. 1684. & maximè *Pignat.* tom. 7. con-
sult. 44. à n. 14. ubi de hac potestate Episcopi
contra Religiosos multa habent.

31.

§. 3. Episcopus potest subditum suum extra
diocesim existentem ligare censura, quando res
est

or.
lii
dix
VII

est tam manifesta, ut non sit opus cognitione
causæ, vel quando jam antè habita est cognitio
causæ, *Castrop. d. 1. pu. 5. n. 3.* Item, quando
cunque censura ob delictum manifestum im-
fertur per modum statuti universaliter com-
hendentis omnes, sed per modum sententiae
particularis in certam & determinatam per-
nam, & ratio disparitatis est, quia statutum
haeret loco, sententia autem afficit personam
ubique sit, ergo cum hæc sententia non re-
quirat externum factum hominis, v. g. comp-
hensionem, sed coerceat illum in rebus in-
bilibus, non turbat alienam jurisdictionem, ergo
potest exerceri etiam in aliena ditione, *Engel.*
tit. 39. n. 33. Vide dicenda à n. 43.

32. §. 4. Quamvis *Lugo* in *Resp. mor. 1. 6. d.*
& alii putent Episcopum non posse ferre cen-
suram in peregrinum in sua dicecesi commo-
rentem, quia non habet potestatem in personam
ad quam debet ferri sententia, tamen alii
Engel. n. 35. contradicunt, quia sicuti potest
ferri leges, quibus obligentur peregrini, v. g.
non gestandis armis, ita illis legibus potest
di censura, & talis peregrinus ratione delicti
subditus Episcopo, secundum *Cap. ult. de*
compet. Hinc docet Gibal. & ex declaratione
Congreg. Pignat. tom. 1. conf. 170. n. 8. Episcopum
posse ferre censuram in alium Episcopum
imò etiam in Archi-Episcopum in territorio
Episcopi suffraganei delinquentem, quia quod
vis illi sint pares, aut etiam Superiores digni-
tate, tamen ratione delicti fiunt subditi Domini
illius territorii; Quod intellige, si delictum
contra legem communem Ecclesiæ, quia spe-
cialibus præceptis talis Episcopi non tenentur

tegrini, uti notant *Laym. & Krim. n. 1664. & dictum est l. 1. à n. 685.*

§. 5. Spectato Jure communi antiquo possunt Imperator & Reges etiam ab Episcopo censurari, uti patet in *Theodosio* quem *S. Ambrosius* excommunicavit, sed nunc id sibi reservat Papa, adeoque Imperator & Reges, imò & fortè etiam quidam alii supremi Principes, sunt exempti à potestate Episcoporum: *S. Anton.* tamen putat eos adhuc pro casibus notoriis subiacere Episcopis, uti notat *Dicast. d. 1. n. 223.*

§. 6. Censuræ suspensionis & interdicti generaliter latæ in omnes delinquentes, non tangunt Episcopos, sed tantùm alios inferiores, Cap. *Quia periculum 4. De sent. excomm. in 6.* nimirum ne impediatur in exercitio sui Officii: Id tamen non videtur intelligi quoad excommunicationem, cum de hac non fiat mentio, nec in positivis valeat argumentum à pari, *Nav. Suar. Gibal. Dicast. d. 1. num. 276. Krim. à num. 1687.*

§. 7. Nemo incurrit censuram à se latam, quia nemo tenetur suis legibus quoad vim coactivam & pœnas, sed tantùm quoad vim directivam, communissima cum *Delb. c. 15. dub. 6.* Potest tamen quis occasione censuræ à se latæ incurere censuram ab alio latam, uti si quis conversetur cum alio à se excommunicato, incurret excommunicationem minorem à Papa latam in illos, qui cum excommunicato communicant, quidquid contradicant *Gibal. & Krim. n. 1643.* sicuti si celebret in ecclesia à se interdicta, probabilius est fieri irregularem.

§. 8. Superiores Ordinum possunt Novitios ligare censuris, quia ex voluntate Papæ talem

33.

34.

35.

36.

Tom. VIII.

YY

habent

or.
lii
dix
viii

habent jurisdictionem in illos, qualem Episcopi, *Suar. Pelliz. tr. 2. c. 6. n. 5.*

37. §. 9. Si Regi, Ordini, aut loco religioso concedatur, quod non possit censurari, intelligitur, quod nec ab Episcopo possit: si concedatur aliter, solum intelligitur, quod non possit à Judicibus Episcopo minoribus, *Cap. Ne aliqui, De privileg. in 6. Krim. à n. 1685.*

38. §. 10. Potest etiam tota communitas censurari, v. g. subjici interdicto, quia non requiritur contumacia personarum in singulari, sed sufficit in capite, seu totius moraliter corporis, *Cap. Quis saepe, De elect. in 6.* Attamen non debent, & prohibiter etiam non possunt per inferiorem censurari omnes in communi, sed tantummodo quos culpabiles esse constituerit, uti ex *Cap. Romanus, De sent. excomm. in 6.* colligunt *Leand. & Krim. à n. 1691.* contra multos alios, qui putant censuram esse illicitam, quamvis sciretur omnibus & singulos peccasse, attamen dicunt fore validam.

39. §. 11. Si quis, dum sanæ mentis erat, & querit, potest censurari existens in ebrietate, amentia, quia usus rationis & libera voluntas tantum requiritur ad ponendam causam censuræ, non autem ad incurrendam censuram, *Cap. Strop. d. 1. p. 6. n. 1.* Hinc si perduraret amentia, procedi posset ad pœnam pecuniariam, non tamen mortis vel mutilationis, *Mol. Delib. c. dub. 1. n. 12.* Si tamen amentia perpetuaretur, putat *Laym.* non incursum pœnam censuræ ab homine latæ, quod *Leand. & Krim.* tendunt etiam ad pœnam censuræ à Jure latæ, quia non posset esse medicinalis.

40. Q. 5. An impuberes incurrant censuras. *Re.*